

HAJNAL

1908. július 9.

19-ik szám.

Szerkeszti Messerschmiedt Géza plebános.

SZÜLŐFÖLDEM SZÉP HATÁRA . . .

A magyar nép levelei.

Folytatás

Hegedüs Károly Cleveland, O. máj. 6. . . „Őszinte szívvel mondok most már másodizben köszönetet, a főtisztelendő Szerkesztő úrnak, valamint a Hajnal minden munkatársának azon lelkes vallásos és hazafias cikkekért, amelyeket eddig olvastam a kis lapban. Nem is irom, mily epedve várom, mily érzelemmel olvasom. Minek irnám! Hisz; aki csak egyetlen egy példányt is olvasott belőle, felsóhajt és azt mondja: Istenem, de szép, de jó, csak már a másikat kapnám . . . Lesz-e még ebből az ültetésből terebélyes fa valaha? Lesz. Ha az irói gárdáját nézem, örömmel dobog a szívem. Hát lapunk az van nekünk jó, hanem már most rajtunk olvasókon a sor. Mit ér a vezérkar hadsereg, legénység nélkül? Gyűjtsünk előfizetőket. A hol ma százan vagyunk, egy hét múlva kétszázan lehetünk. Ki az akinek rokona, barátja ne volna? Ha találkozunk velük, ajánljuk nekik a Hajnalt. Igaz rosszak a munkaviszonyok De hiszen az előfizetési ár oly kevés! Nem hiszem, hogy elutasít rokonunk, barátunk, ha lelkérebbszélünk, hogy rendelje meg a kis lapot. Én is megrendelem. Most már másodszor, még pedig ezuttal Magyarországra“ . . . — Rácz Mihály Crescent, O. jun. 16 . . . „A Hajnaltól elpártolni sohasem fogok“ . . .

— Folytatjuk. —

Figyelmébe ajánljuk a
„HAJNAL“ könyvnyomdáját,
könyvkereskedését, egyleti raktárát!

Ájttatossági tárgyak. Imakönyvek, szentképek, feszületek, olvasók. — Egyházi, egyesületi, üzleti nyomtatványok. Alapszabályok, tagsági és beteglátogató könyvecskék, plakátok, meghívók, szinlapok, ticketek. Számlák, szerződések, levélpapírok. — Pompás kivitelü egyesületi felszerelések, díszek, kellékek. Zászlók, egyenruhák, díszsapkák, jelvények, elnöki kalapácsok, szavazó dobozok — Lélek-nemesítő keresztény olvasmányok.

Izléses kivitel! — Tartós anyag! — Jutányos ár!

Minden rendelés így cimzendő:

„Hajnal“ kiadóhivatala Passaic, N. J. 217 Third St.

Minden garast a „Hajnal“ lapocska fölvirágoztatására fordítunk. Tehát amerikai katolikus testvéreink javára!

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmiedt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

OKOS EMBEREK NEM HISZNEK?

Irta: Messerschmiedt Géza.

Dehogyanem! Ezt csak a tudatlanság vagy a gonoszság állítja. A tudomány legnagyobb uttörői, felfedezői mind vallásos emberek voltak. Lángelmék, melyek századokkal világitanak előre, nemcsak hittek, hanem buzgón gyakorolták is hitüket.

Zsidó firkászok, se hideg, se meleg ujságok szoktak ilyes állításokat megkockáztatni, azt gondolván, hogy a népmajd elhiszi nekik, hisz úgy sem kóstit bele a tudományokba. Ez is egy fogásuk, egy olyan kívül édes, belül keserű pilula, mely a gyengébbekben meggyengíti a hitet — megmérgezi a lelket.

Az egész világ, még a legvadabb egyházüldözők is elismerik, hogy „nagy fejnek kellett lennie“, aki a nap körül forgó bolygók mozgásának törvényeit felfedezte! Nos, ez Kepler János volt. Elég okos ember! És talán hitetlen volt? Olvassátok csak el, mit mond ő maga. Mikor nagy munkáját befejezte, ezt írta a végére:

„Mielőtt fölkelnék az asztaltól, melynél annyit buvárkodtam, nincs egyéb hátra, mint fölemelnem szememet és kezeimet az égre s alázatosan, áhitattal a minden tudomány szerzőjéhez fordulnom. Oh te, ki az egész ter-

mészeten elárasztott magasztos fény által kegyelmed isteni fényéig emeled vágyainkat, hogy minket egykor dicsőséged örök világosságába vigy, hálát adok neked. Uram, Teremtőm azokért a kimondhatatlan örömekért, melyeket a műveid szemlélete által bennem kelt elragadtatások közt érezék. Műveid nagyságát fennen hirdettem az emberek előtt. Törekedtem fölemelkedni az igazságig, Ha volt talán szavam, nem méltó hozzád, bocsásd meg, nézd el azt. Add meg azt a kegyet, hogy a mű, melyet im bevégezék, soha rosszat ne okozzon, hanem mozdítsa elő dicsőségedet s a lelkek szentségét, örök üdvét.“

Kedves olvasóm! Van-e ennél remekebb hitvallás? Gyönyörűbb imádság! Lásd tehát, hogy az igazi tudós vallásos, hogy az igazi tudomány a Teremtőhöz vezeti az embert!

És ott a sok száz közül a másik lángész. Még a leg-tudatlanabb ember is bámulva áll meg a villanyosság csodái előtt. Ez a láthatatlan erő végig szalad a dróton és elviszi a hangot — a betűt, — ír, fest, rajzol, világít, melegít, — még gyógyít is. Ki volt az a tudós, aki ezt felfedezte? Volta Sándor! Ez is hitetlen volt? A hitet, vallást gyalázó ujságok szerint — igen, mert elhallgatják az igazságot. Holott Volta Sándor, az elektromos áram felfedezője nem törődve a buták gunyolódásaival, civil létére **mindennap** hallgatott szentmisét; elmondta a rózsafüzért; évenként **többször** gyónt; a Szűz Mária képe előtt mécesest égetett és a gyermekeket katekizmusra oktatta.

— Folytatjuk. —

BOLDOGOK VAGYTOK . . .

Pünkösöd után 5-ik Vasárnapra.

Irta: **Böhm Károly**

Kiket nevez boldognak Szent Péter apostol? A gazdagokat, a földi javakban dúslakodókat? Nem. Hanem azokat akik az igazságért szenvednek. Hányszor hallani az efféle panaszokat: Oh,

ha én bármi keveset is vétettem volna neki, nem szólnék semmit; de . . . Oh ha én bűnös volnék a dologban, nyugodtan eltűrném ezeket, a mik engem most értek; de . . . ! Mint gondolkozol te, ájtatos olvasó, ez ügyben? Gondolod, hogy csak azt könnyű elviselni, amire az ember tényleg rászolgált? Gondolkozzál csak egy kicsit e felett. Kettő ugye több egynél? Tehát két baj is több lesz, mint csak ezek egyike; s így két bajt elviselni nehezebb lesz, mint csak az egyiket. Már pedig nem csak az a baj, a mit esetleg szenvedsz, hanem az is baj, hogy rosszat tettél, a miért most szenvedsz. Teszem például: valakit akasztanak, mert gyilkolt. Az, hogy őt akasztják, iszonytató baj, csak gondolatnak is, de az öntudat: „én gyilkoltam,“ az még az akasztásnál is borzasztóbb baj, s bizvást mondhatom, hogy az a szegény elítélt könnyebben lépne a vesztőhelyre, ha nem gyilkolt volna, mint most mikor gyilkolt. Nem régen olvastuk, hogy egy kath. papot, életfogytiglani száműzetésre és börtönre ítéltek egy reá bizonyodott gyilkosság miatt. De a pap volt sekrestyése halálos ágyra kerülvén, kivallotta, hogy bizony a pap teljesen ártatlan, mert a gyilkos ő (a sekrestyés) volt; s hogy ő a gyilkosságot neki kivallotta, de csak azért, nehogy a pap a bíróság előtt ő reá valamit mondhasson, mert hát ő tudta, hogy a gyónatóatyának a gyónásból beszélnie nem szabad; s minthogy a bűnjelek a templomban és plébánián találtattak, a pap meg egyszerű tagadáson kívül magát másképp nem védhette, hát a bíróság az ártatlan papot ítélte el. Mily borzasztó lehetett az: egy katolikus pap mint gyilkos elítélve, jóbaráttól és ellenségtől egyaránt megvetve, éveken és éveken át börtönben sinylődve! De, édesem, én azt mondom, hogy még milliószor keservesebbnek érezte volna szerencsétlen sorsát ez a pap, ha lelkét a gyilkosság büntette valóban terhelte volna; de így csak a büntetést viselte, s nem egyuttal a bűn terhét, tehát csak egy bajt, nem kettőt, s ezt az egyet is a tiszta lelkiismerete enyhítette. Azért szokták a nem teljesen romlott lelkek, ha már valami büntettük miatt büntetés alá esnek, töredelmesen meggyónni, hogy így legalább Isten előtt, ha már szenvedniök kell, de bűn terhe nélkül szenvedjenek. De ha már annyira képes megkönnyíteni a szenvedést a büntelen lelkiismeret: mennyivel inkább enyhíti a szenvedést az, ha az ember az igazságért, a szent hitért, az Istenért szenved?! Azért mondja az apostol a maiszent leckében: „Ha valamit szenvedtek is az igazságért: boldogok vagytok,“ mert Jézus szavai szerint: ilyeneké: „a mennyek országa.“

Az eredeti bűn valóság. -- Az isteni kegyelem valóság.

Megírta : Dénes Ferenc plébános.

- Mi hatással volt első szüleink bűnök az ember eszére?
- Ős szüleink bűnöktől megromlott az ember természete; **elhomályosult az esze . . .**
- Elhagyta-e az Isten az embert, amikor már bűnbe esett?
- Az Isten nem hagyta el az embert, amikor már bűnbe esett, hanem Megváltót ígért a számára.
- Ki a Megváltó?
- Ami Urunk Jézus Krisztus az emberek Megváltója.
- Mi a megváltásunk fő hatása?
- Fő hatása kettő: 1.) hogy az Isten igazságossága elégtételt kapott és 2.) hogy az ember kegyelmet nyerhet.
- Mi a segítő kegyelem ?
- A segítő kegyelem **Istennek** kiváltképen való ajándéka, mely megvilágosítja az ember értelmét és indítja akarátját, hogy műveljen jót.
- **Mi által kapjuk az Isten kegyelmét?**
- **Az Isten kegyelmét a Szentségek által kapjuk.**
- Hány Szentség vagyon?
- Hét szentség vagyon és ezek azok: **első a keresztség . . .**

* * *

Imhol ez az Isten szent szava: Az ember bűnétől meghomályosult ő értelme, az Úr Krisztus megváltotta az embert a bűnétől és az tőle rendelt Szentségek fölvétele alkalmával kegyelmet ad és ez a kegyelme kiváltképp való módon segíti az embert, hogy értelme megvilágosuljon.

Hogy az első bűn következménye teljes-erős mértékben rajta nehezedik a **kereszteletlen** emberiségen mint az értelme **elhomályosulása** és viszont a megváltás hatása dolgozik a **keresztelt** emberiségen, mint az értelme megvilágosulása: — erről meggyőződhetik mindenki, aki egy pillantást vet a pogány emberekre és dolgaikra is.

Nézzük a szerecseneket Afrikában, az indiánokat Amerikában, a pápuákat Ausztráliában! Mire mentek pogány eszökkel?

Nézzük a japánokat, a kinaikat, a perzsákat, az indusokat, az arabusokat, a tatárokat, a törököt Ázsiában! Mire mentek?

Hogy mire mentek kereszteletlen észszel mutatják országaik, városaik, iskoláik, könyveik, művészetük, gépeik, mesterségek, vallásuk szokásaik és erkölcsök. Bizony azok igen alá valók egybevetve a keresztelt emberiség értelme eredményeivel!

-- Folytatjuk. --

Csernitzky István mc adooi (Pa.) plebános.

Hatásos kenegetés.

Egy papnak dolga akadt a szegények kórházában. Mielőtt távozott volna, szokása szerint körülnézett, akadna-e ott még vagy egy ismeretlen beteg, akinek a vigasztalás kijár.

Az ápolónő odasugja neki:

„Father, amott a szögletben egy nyavalyatorós beteg fekszik. Ugy tudom, protestáns prédikátor.

A pap szó nélkül ért a kijelölt ágyhoz.

— Jó napot, testvér. Sokat szenved? — Szól és gyöngéden végigsimítja a nagybetegnek kintől gyöngyöző homlokát.

„Én nem vagyok katolikus“, nyögi a beteg és erőlködve a másik oldalára fordul.

— Nem baj, szól a pap. Hiszen társak vagyunk, hirdetvén az evangéliumot **mindaketten**.

A beteg erre nyájasabban fordul a paphoz, aki beszélgetésbe elegyedik vele. Csak holmi külsőségekről, időjárásról, politikáról, meg betegségről folyik a szó.

Mikor bucsuzásra kerül a sor, a szenvedő prédikátor e szavakkal nyujt kezét a papnak:

„Father, imádkozzék érettem.“

Még csak a folyosóra ért a pap s már is utána csoszog egy bénakezü öreg ájris.

„Father, — mondja neki — én ismerem ám azt a pricsert.“

— Ne mondja, Mike. Hát aztán ki fia ő?

„Csak annyit tudok róla, hogy katolikus papnak készült és aztán hogy-hogy nem, protestáns prédikátor lett belőle.“

— Isten legyen neki irgalmas, szólta a pap és haza sietett.

Másnap ismét a kórházba vitte dolga. Az ápoló nővér e szavakkal fogadta:

„Betegünk aligha éli meg a holnapot. Két szolga is alig bírta tartani, annyira rázta szegényt a rettentő kín.“

A pap csöndesen odaért az utolsó ágyhoz.

Bágyadt szemeit alig bírta reá emelni a kimerült beteg.

— Testvér, szól hozzá komolyan az Isten szolgája. — Gyónjon meg. Isten irgalma határt nem ismer.

„Nincs irgalom számomra. Szentelés előtt ott hagytam a papságot egy gazdag leány miatt. Hütlenné lettem hitemhez, mert másképen nem akart enyém lenni. Vigan éltünk, a mig tartott a pénz. Aztán faképnél hagyott. Én beálltam protestáns prédikátornak, mert más mesterséghez nem értettem. Éveken át gyaláztam hitemet. Aztán a lelkefurdálás iszákosságba kergetett. Elcsaptak. Városról városra, korcsmából korcsmába vetődve kerültem egész eddig, ahol az utcán szedtek fel. Hogy reméljek bocsánatot én?!“

— No lássa testvér, már is meggyónt. Most csak keltse fel szépen a bánatot és bizodalmat megtört szívében. A többi magától jő.

A pap nyakába akasztotta a stólat, elvégezte az elvégzendőket, megáldoztatta a beteget, és hozzákészült az utolsókenet kiszolgáltatásához.

A betegen ujult erővel tört ki a kinteljes rázás. Egy izmos néger szolga fogta le kezeit, lábait, a mig a pap a szent olajjal való kenést végezte.

Erre megenyhült a beteg. Jótékony álm szállott szemeire.

Harmadnap, a mint rendes látogatására ért a pap a kórházba, eléje siet a néger szolga és széles mosolylyal mondja:

„Mester, meghalt már a pricser.“

— Szenvedett-e még sokat azután?

„Dehogy is. Mióta maga megkenegette, mintha csak kicserélték volna. Egyszer se kellett azóta lefognom. Kíváncsian néz-

tem, mint aludt el örökre, mint egy szopósgyerek. Sokat érhet
ám a maga kenőcse. Nem adna nekem is belőle?

— Minek az neked?

„Néha rettenetesen fáj a fogam.“

— No fiam, ha nagyon jól viseled magad, majd én kenlek
meg egyszer.

*

Ez az eset egy angol pappal történt meg. Az ő előadása után
írta meg:
Csernitzky István plébános.

☞ TÁRCA. ☞

RÓZSÁK A HALÁL MEZEJÉN.

— Elbeszélés a vértanúk korából. — Folytatás.

(Hiteles római kutfők nyomán.)

A „Hajnal“ számára írta: **Homieskó Jenő** görögkatholikus plébános.

Élelem és remegés nélkül, bátran állott az anya leá-
nyaival a császár trónusa elé. Szemükben túlvilági
öröm, égi boldogság fénye ragyogott. A császárt
megillető mély hódolattal hajoltak meg Hadrián
trónja előtt. Majd keresztet vetettek magukra s így
imádkoztak:

— Édes Jézus, özvegyek, árvák vigasza, öröme, boldogsága
légy velünk! . . .

Akkor megszólalt Zsófia s ekkép beszélt az uralkodóhoz:

— Hivattál hatalmas császár, hogy gyermekeimmel szined
előtt megjelenjek. Im, itt vagyok velök s a Názáreti Jézussal,
akit mi imádni, akinek szolgálni életünk utolsó percéig meg nem
szününk.

— Úgy? Akkor hát ti keresztények vagytok? Kérdezte a csá-
szár.

— Azok vagyunk, felelte a három leány egyszerre. Annak
az Úr Jézusnak vagyunk jegyesei, aki a bűnös emberekért ontotta
ártatlan vérért s akiért már ezrek és ezrek vére omlott ki ártatlan-
ul. Aki arra tanított minket, hogy ne féljünk azoktól, kik a tes-
tot megölik, de a lelket meg nem ölhetik.

A császár összeráncolta homlokát. Szigorú tekintettel nézett
végig a leányokon.

— Nem tudjátok-e, hogy az én birodalmamban annak a felfeszített zsidónak még a nevét sem szabad kimondani. Irtózatossággal vitetem halálra mind, aki kereszténynek vallja magát!

A három lányt s anyjukat nem ijesztette meg ez a kemény beszéd.

— Felséges császár, még akkor is inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek. Mi sem a kínzásoktól, sem a haláltól nem félünk. Örömet várjuk azt a boldog pillanatot, amikor a megfeszített Jézust láthatjuk majd, ott az örök boldogság hazájában, amelyet azoknak készített, akik őt szeretik.

Halálos csend lett e szókimondó beszédre. Néma volt minden s mozdulatlan. Csak itt-ott csörrent meg néha egy-egy római katona alabárdja. Hadrián császár vérszomjas szeme vad lánggal égve tapadt a bátor gyermekekre. Remegett, habot túrt a szája s vak dühében pár percig egy szót sem tudott szólani. Nagy nehezen magába fojtotta haragját. Ördögi furfanggal, ravaszsággal hizelgésre fogta a dolgot s mézes-mázos beszéddel imígyen szólott:

— Édes gyermekeim, ti még nagyon fiatalok vagytok. Nem ismeritek még az életet. Én, mintha apátok volnék, tanácsolom nektek, áldozzatok a római birodalom hatalmas isteneinek. Ha szavamat meghallgatjátok: gyermekeimmé, leányaimmá fogadlak titeket. Minden kívánságotokat teljesítem. Selyembe, biborba, bársonyba öltöztetek benneteket. Ti lesztek császári palotám legdrágább virágai. Szépségetekkel ragyogni fogtok udvaromban. Mindenki tisztelni, becsülni fog benneteket s a kedveteket keresi. Én még a gondolatotokat is ellesem, kitalálom s beteljesítem. Mindenetek meglesz, amit szemetek, szátok kíván . . . De, ha nem hallgattok rám — édes lányaim — akkor nemcsak magatoknak, hanem anyátoknak is kimondhatatlan fájdalmat okoztok. Tudjátok-e, mit tesztek akkor veletek? Rettenetes kínzással kényserítlek majd benneteket — anyátok szemeláttára — a mi isteneink imádására . . .

— Folytatjuk. —

KRÓNKA.

„Komán bojszom“ . . . Toledóban a minap elhamvadt a Szent István-templom, leégett a szép magyar iskola. Kicsibe mult, hogy az egész magyar-város lángba, tűzbe nem borult. Adjunk hálát a jó Istennek! Hanem azért így is mélységes a toledói test-

véreink bánata, így is nagy a káruk-veszteségük. Ugyan ki az oka? Ki lehetne más, mint a gyujtogatók. Nézze meg az ember, hát még olyanok is akadnak, akik az Isten-házát felgyujtják? Sajnos, úgy van. A toledóiak templomát **a tulajdon édes gyermekeik** gyujtották föl. Gyufával játszottak a templom táján, abból lett a nagy veszedelem... Magyar szülők, magyar anyák! Nyiljon ki már a szemetek. Lássátok meg az Isten ujját a toledói tűzben. Itt a „fordzsuláj“ ideje. Nézzetek végig az utcákon. Hogy viselkednek a gyermekeitek? Mint az eszeveszettek. Mért nem nevelitek, nem büntetitek őket, ha kell. Valamennyiünket elnás-págolt az apánk-anyánk otthon, de ember is vált belőlünk. Hát az ilyen neveletlen, vásott, szófogadatlan pulyákból ugyan mi lesz? Ritkán kerül közülük jó. Amit a Jancsi meg nem tanult, a János meg nem tanulja. . . Akinek nem inge, ne vegye magára. Van Amerikában gyermekei jóvoltáért szigorú szülő is jócskán. De aki ludas ebben a fölháborító gyermekkényeztetésben, az olvassa el, hogyan irták föl az égre a toledói lángnyelvek az Ūristen negyedik parancsolatát . . . Necsak mindig „Komán bojszom“, cirogatás, peni, ájszkrim, meg egyéb eféle ostobaságok. Tisztességes keresztény nevelést adjatok gyermekeiteknek. Olyat, amely megjutalmazza, aki rászolgál. De meg is bünteti, aki vét.

☪☪ **Az Ūr házára.** A tűzkárosult toledói hitközség a templom, meg az iskola ujonnan való fölépítésére a könyörületes szívek segítségét kéri, végig egész nagy Amerikán. Az istenes szándéku ajándékokat ilyen címmel kell postára adni: **St. Stephen's Magyar Church, 2006 Consaul E. Toledo, O.** Ügyeljünk a címzésre. Egy betűvel sem kevesebb. Egy tollvonással sem több. Mindenki annyit ad ebben az ideji sovány esztendőben, amennyit magától megvonhat. Csak az Isten nevében, az Ő dicsőségére adja. Ez a fő. Kevesebb pénzt bélyegben is lehet küldeni. (h.)

.....

☪ N A P T Á R. ☪

Julius 12. Vasárnap. Pünkösöd után 5-ik Vasárnap. Qualberti szent János rendalapító az 1073-ik évben.

Julius 13. Hétfő. Lellisi szent Kamill rendalapító.

Julius 14. Kedd. Szent Bonaventura. Tudós egyházi férfit. A hit tárgyairól írt művei világhirűvé tették nevét. Szent Tamás azt kérdezte tőle, hogy mely könyvekből veszi roppant tudományait; — mire ő a feszületre mutatott mondván: „Ez az én könyv-

táram, melyből mindent tanulok.” A pápa — X. Gergely — követi, akik bíborossá és püspökké történt kinevezését vitték meg neki, a konyhán találták őt, ahol az edények mosogatásával foglalatoskodott. A munkaszerető, alázatos és nagy bölcsességű férfiú irrott műveire az egyházi tudományokban — mint tekintélyre szokás hivatkozni. — Meghalt az 1274 ik esztendőben.

Julius 15. Szerda. Szent Henrik római császár.

Julius 16. Csütörtök. **Kármelhegyi Boldogságos Szüz Mária ünnepe.** Hetedfélszáz évvel ezelőtt élt a karmelita rendben egy Simon nevű jámbor szerzetes, ki előbb 20 évet töltött magányban távol az emberektől. Simon sokszor kérte a Boldogságos Szüz Máriát, hogy anyai pártfogását valamely jel által mutatná meg neki. Végre 1251-ben, július 16-án megjelent neki a Szüz Mária s átadta neki a váravárt jelet: egy skapulárét-ezen szavak kíséretében: „Vedd szeretett fiam rended skapuláréját, mely kiváltságul szolgáland neked és minden karmelita rendbelinek. Aki abban hal meg, az nem fog gyötrődni az örök tűzben.” A skapuláré társulat csakhamar elterjedt az egész világon. Szegények-gazdagok pápák királyok viselték és viselik ma is Szüz Mária kegyelmének e jelét.

Julius 17. Péntek. Szent Elek hitvalló. Gazdagságát, földi kincseit megvetette és Istennek szentelte életét. Rómában lakó szülői házát elhagyva később mint ködús tért vissza és atyja gazdag udvarában egy fészkamrán élt minden idejét imádsággal és más jó cselekedetek gyakorlásával töltvén. Mindenki szerette e jámbor férfiut, de senki sem ismerte fel. Csak halálakor (404. évben) tünt ki, hogy ő ama gazdag család egykor eltűnt gyermeke. Halála után sok csudával ékeskedő tetemeit a pápa Szent Bonifác templomába vitette.

Julius 18. Szombat. Szent Arnold püspök.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Böhm** Károly, city-i plébános, **dr. Helvey** Lajos **Homicskó** Jenő passzaici görögkatholikus lelkész és **Messerschmiedt** Géza passzaici római katolikus plébános.

ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — Bridgeport, Conn. Blouzon János, Serföző János. — Cleveland, O. Bodig József, Dósa Pál. — Dayton, O. Bartos János. — Detroit, Mich. Oszkó Gyula. — E. Chicago, Ind. Farkas Kálmán. — Chicago, Ill. Csinnoss János. — Johnstown, Pa. Medve József. — Lorain, O. Kiss Károly — Lord, Md. Bessenyei János. — Mc Adoo, Pa. Szalay Jenő. — New Brunswick, N. J. Fülöp Lajos. — Passaic, N. J. Kucsera János. — Scranton, Pa. Ságbi Lőrinc. — So. Bethlehem, Pa. Konyár János. — Throop, Pa. Kovács Sándor. — Toledo, O. Danykó József, Székely Bálint. — Torrington, Conn. Kiss Károly. — Trenton, N. J. Gura Dániel, Szmoliga Béla. — Wharton, N. J. Gornyczkó János. — W. Hazelton Pa. Képes József.

HIRDETÉSEK.

The Passaic Trust and Safe Deposit Co.

a Main és Bloomfield Ave. sarkán. — PASSAIC, N. J.

...Passaic legrégebbi takarékpénztára...

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakossága. Megbízható, gyors és szíves kiszolgálat.

Betett pénzek után 4% kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Europa minden országába rövid idő alatt szállít pénzeket.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület, hivatalos helyiségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetere van szüksége: AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, AKI jól és tartósan épített házat óhajt : Az forduljon ezen címhez :

...Cortland G. Van Winkle architect...
National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termek Passaic, N. J.
16 éve építészmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát s ő maga fölkeresi Önt.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bebalzsamozási Intézete. Kocsik temetések-
re, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-
nappal kaphatók. - **Telefon: 396. L. 1. Passaic.** - Jutányos árak!

..... **ERNEST A. MOORE**

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar
: : : : : ellen : : :

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: **Elsőrangú társulat.** :

Jelentkezőket elfogad **Biczák A. Károly** 222 3rd St. Passaic, N.J.

Három millió család beszél a

STANDARD

féle varrógépről, melynek szerke-
zete tartósság és könnyű munka te-
kintetében a világ bármely más
varrógépét felülmulja.

A Standard varrógép az egyedüli, mely-
lyel tökéletes lánctűzdeléseket készít-
hetünk.

— Lesülyesztő szerkezet. —

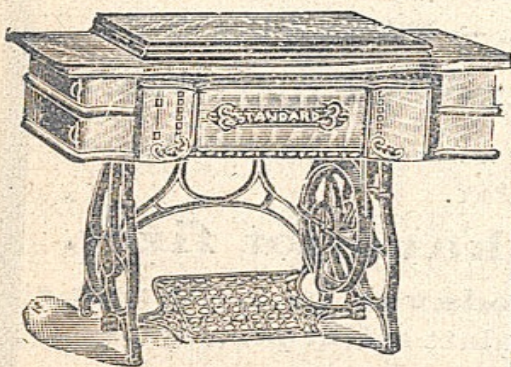
23 éves tapasztalat szól mellette!

Írjon ingyen árjegyzékért és bővebb fel-
világosításért. Ezen címre:

THE STANDARD SEWING MACHINE CO.
6409 B. Cedar Av. Cleveland, O.

TOKÁR JÁNOS

218 Third St. --- Passaic, N. J.

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban.

NEW YORK CITY 237 BROADWAY.

Pénzeket Magyarországra gyorsan és olcsón küld. — Pénzeket
a világ bármely bankjába letétbe helyez. — Pénzbetéteket elfogad
kamatozás végett. — **Hajójegyeket** Európába és vissza a leggyorsabb
hajókra - legolcsóbban ad - Vámházi ügyeket röviden lebonyolít.

Magyar levelezés! ☞

HENRY BISCHOFF & CO.

MOSKOVITZ EMIL

:: :: 182. SECOND STREET PASSAIC, N. J. :: ::

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

◆ ◆ I. H. MASS. ◆ ◆

A passaici magyarság közkedvelt fényképésze. Minden e szakmába vágó megrendelést — felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl. Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10 óráig. J. H. MASS fényképész. --- 37 Monroe Street.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ ÜZLETE

....190—192 Second Street, Passaic, N. J....

A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnévű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár.

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz

 a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segedelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ esalhatatlan gyógyításával. Négy esztentendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak élém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim sereggestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panaszolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálaírat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázat --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó percben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehohsem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. —
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plebános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországra, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbizott. összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Útbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szivesen adok.

  H A J N A L.

No. 19. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE July 9. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben